

การพัฒนาแนวปฏิบัติการใช้ห้องปฏิบัติการพยาบาล เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการพยาบาลด้วยตนเอง ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาท

The Practice Guideline in Nursing Laboratory
Development to Promote Self-Directed Learning for
Nursing Skills among Nursing Students of
Boromarajonani College of Nursing, Phra-Phutthabat

มาลินี บุญเกิด*พัชรีย์ สังข์สี* เสาวลักษณ์ ตันตีสุวิช่วงษ์*

สุกัญญา กระเบียด* ขวัญชนก ยศคำลือ* พรทิพย์ ลำริดเปี่ยม*

Malinee Boonkerd* Patchari Sungsi* Saowaluck Tantisuwichwong*

Sukanya Krabiad* Kwanchanok Yotkhamlue* Pornthip Sumritpeam*

Received : 15/1/62

Revised : 1/6/63

Accepted : 4/6/63

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแนวปฏิบัติการใช้ห้องปฏิบัติการพยาบาลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการพยาบาลด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาล 2) ทดสอบประสิทธิภาพของแนวปฏิบัติฯ 3) ประเมินผลความพึงพอใจของการใช้แนวปฏิบัติฯ วิธีดำเนินการวิจัยมี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) วิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาการให้บริการห้องปฏิบัติการพยาบาลและการฝึกทักษะด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Focus Group) 2) ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการพยาบาลด้วยตนเอง 3) นำผลจากการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาและการทบทวนวรรณกรรมมาเป็นแนวทางในการพัฒนาแนวปฏิบัติฯ 4) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแนวปฏิบัติฯ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.92 5) การทดลองใช้แนวปฏิบัติฯ ในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ประกอบด้วย นักศึกษาชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 ชั้นปีละ 10 คน

* อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนีพระพุทธบาท

* Nurse Instructor, Boromarajonani College of Nursing Phra Phutthabat

ตรวจสอบหาความเชื่อมั่นด้วย Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.816) นำแนวปฏิบัติไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 165 คน ประกอบด้วย นักศึกษาชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 ชั้นปีละ 55 คน ประเมินผลการใช้แนวปฏิบัติโดยใช้แบบประเมินประสิทธิภาพและความพึงพอใจของแนวปฏิบัติ ซึ่งได้รับการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาได้ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.90 และ 0.82

ผลการวิจัย พบว่า แนวปฏิบัติการใช้ห้องปฏิบัติการพยาบาลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการพยาบาลในห้องปฏิบัติการพยาบาลด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาล ประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ระบบการจองออนไลน์ 2) ระบบการจัด Zone ทักษะ 3) ระบบการเข้าใช้บริการ 4) ระบบรุ่นพี่ประจำทักษะสอนรุ่นน้อง 5) ระบบการให้คำปรึกษาของอาจารย์ผ่านออนไลน์ 6) การประเมินทักษะผ่านออนไลน์ 7) ระบบคู่มือทักษะผ่านระบบออนไลน์ การประเมินประสิทธิภาพของแนวปฏิบัติ อยู่ในระดับดีมาก (Mean = 4.37, S.D. = 0.58) ผลการประเมินความพึงพอใจของแนวปฏิบัติอยู่ในระดับดี (Mean = 4.40, S.D. = 0.59)

สรุป แนวปฏิบัตินี้สามารถเพิ่มทักษะการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลและอาจารย์สามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับสอนนักศึกษาพยาบาลก่อนการดูแลผู้ป่วยจริงได้

คำสำคัญ : แนวปฏิบัติ การส่งเสริมการเรียนรู้ ทักษะการพยาบาลด้วยตนเอง ห้องปฏิบัติการพยาบาล

ABSTRACT

This study was research and development design that aimed to 1) develop the practice guidelines to promote Self-Directed Learning for nursing skill among nursing students, 2) tested effectiveness of the practice guideline, and 3) evaluate satisfaction of the practice guideline. The study method included 6 steps as follows: 1) Analyzed the situation and problem of nursing laboratory services and practicing nursing skill of nursing students by doing focus group, 2) Reviewed literature related to the promotion of Self-Directed Learning in nursing skills among nursing students, 3) developed the practice guidelines by using the results from situation analysis and literature review, 4) Tested content validity of the practice guideline by 5 experts and content validity index was 0.92, and 5) Tested the practice guideline in 30 nursing students, including 10 students in each level of the 2nd, 3rd and 4th year and testing for reliability found that Cronbach's alpha was 0.81, and 6) Implemented the guideline in the sample group of 165 nursing students, including 55 students in each level of the 2nd, 3rd and 4th year and evaluated the satisfaction of the practice guideline by using the effectiveness assessment form and satisfaction questionnaire that had content validity of 0.90 and 0.82 retrospectively.

The study results showed that: the practice guideline enhanced Self-Directed Learning for nursing skills in laboratory through 7 steps as follow: 1) the online reservation system, 2). the system of preparation skill practice zone, 3) the access of service system, 4) the system of capable seniors to coach nursing skill to junior students, 5) the online teacher counseling system, 6) the online skill evaluation, and 7) the system of skill manual. The result of effectiveness of practice guideline showed that the mean was very good (Mean = 4.37, S.D. = 0.58) the evaluation of the satisfaction of practice guideline that the mean was good (Mean = 4.40, S.D. = 0.59)

Conclusion: this guideline can enhance nursing skills of nursing students and teachers, can be used as a guideline for teaching nursing students before taking care of patients.

Keywords : Practice Guideline, Promotion of Self-Directed Learning for Nursing Skill, Nursing Laboratory

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาท มีพันธกิจในการผลิตบัณฑิตให้เป็นนักปฏิบัติการพยาบาล และมุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดศึกษาในปัจจุบันมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีสมรรถนะเชิงวิชาชีพตามที่สภาการพยาบาลกำหนด¹ มีการส่งเสริมให้นักศึกษามีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นจะนำไปสู่สมรรถนะเชิงวิชาชีพตามเป้าหมายที่ต้องการและปฏิบัติทักษะการพยาบาลตามสมรรถนะของหลักสูตรที่กำหนดไว้ได้อย่างมีคุณภาพ

การส่งเสริมให้นักศึกษามีสมรรถนะทางวิชาชีพ โดยมีการสอดแทรกในการจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และมุ่งเน้นให้การพัฒนาสมรรถนะของตนเองอย่างต่อเนื่อง ให้มีความพยายามในการเรียนรู้ สิ่งใหม่ทั้งในและนอกห้องเรียน พร้อมทั้งจัดสรร สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษามีความพร้อมต่อการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา เกิดเป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีความยั่งยืนของความรู้ และทักษะที่ได้ฝึกฝนส่งผลให้เกิดทักษะการพยาบาลที่ดี และมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเอง

การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นประสบการณ์ การเรียนรู้ส่วนบุคคลที่สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา โดยผู้เรียนมีเป้าหมายในการวางแผน มีการบริหารจัดการ และสามารถประเมินผลกิจกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ด้วยตนเองได้² การส่งเสริมให้นักศึกษามีการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายประการที่มีผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ ได้แก่ ความมีวินัยในตนเอง เจตคติต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง สภาพแวดล้อมในการเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง³ ซึ่งด้านความมีวินัยในตนเองและเจตคติต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นปัจจัยภายในที่นักศึกษาต้องเป็นผู้วางแผนด้วยตนเองเพื่อให้เกิดความยืดหยุ่น ไม่สร้างความคิดเครียดมากเกินไป ส่วนปัจจัยด้านสภาพ

แวดล้อมในการเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น เป็นปัจจัยที่อาจารย์ผู้สอนสามารถพัฒนาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองได้

การพัฒนาทักษะการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนรู้ในหลักสูตรที่วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี พระพุทธบาท มอบหมายให้นักศึกษาปฏิบัติ โดยกำหนดทักษะการพยาบาลรายชั้นปีเพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกซ้อมในห้องปฏิบัติการพยาบาลก่อนฝึกภาคปฏิบัติและเก็บประสบการณ์บนหอผู้ป่วย เมื่อสิ้นสุดปีการศึกษาจะประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้รายชั้นปี ซึ่งผลลัพธ์พบว่านักศึกษาไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามที่ระบุไว้ ซึ่งมีสาเหตุจากประสบการณ์บนหอผู้ป่วยมีจำนวนไม่เพียงพอ และห้องปฏิบัติการพยาบาลขาดความพร้อมในการเข้าใช้บริการ

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีพระพุทธบาท จึงได้ดำเนินการพัฒนาห้องปฏิบัติการพยาบาลให้เอื้อต่อการส่งเสริมการเรียนรู้โดยจัดให้มีระบบให้นักศึกษาเข้าใช้ฝึกทักษะการพยาบาลด้วยตนเอง โดยมีการขอใช้บริการ การจัดเตรียมอุปกรณ์ให้เพียงพอสำหรับการฝึก และกำหนดให้นักศึกษาฝึกทักษะการพยาบาลที่ได้ผ่านการเรียนรู้ในห้องเรียน และนำมาฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการพยาบาลด้วยตนเอง ก่อนการประเมินผล แต่เมื่อประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะการพยาบาล พบว่า ผลการประเมินทักษะการพยาบาลไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ และจากการถอดบทเรียน พบว่า สิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทักษะการพยาบาลของนักศึกษา คือ ไม่มีระบบการให้บริการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น ระบบการจองและการเข้าใช้บริการไม่สามารถกำหนดจำนวนนักศึกษาที่เข้าใช้บริการ ทำให้มีนักศึกษาเข้าใช้บริการช่วงเวลาเดียวกันจำนวนมาก ส่งผลให้อุปกรณ์สำหรับฝึกทักษะไม่เพียงพอ และขาดแรงจูงใจที่ฝึกทักษะการพยาบาลด้วยตนเอง ไม่

เข้าฝึกซ้อมทักษะการพยาบาล ทำให้การพัฒนาตนเองเป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่อง โดยการฝึกทักษะนักศึกษาทำตามความเข้าใจของตนเอง ไม่มีสิ่งสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ เช่น สื่อต่าง ๆ ส่งผลให้ไม่สามารถเพิ่มพูนทักษะการพยาบาลด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจส่งผลต่อสมรรถนะด้านการพยาบาลของนักศึกษาไม่เป็นไปตามสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพ การพยาบาลและการผดุงครรภ์

จากปัญหาและความต้องการดังกล่าวผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะด้วยตนเองของนักศึกษา จึงได้มีการพัฒนาแนวปฏิบัติให้นักศึกษาทุกคนสามารถเข้าใช้บริการห้องปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแนวปฏิบัติที่พัฒนาขึ้นนี้สามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาให้นักศึกษามีทักษะการพยาบาลก่อนการปฏิบัติการดูแลผู้ป่วยขณะฝึกภาคปฏิบัติ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติการใช้ห้องปฏิบัติการพยาบาลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการพยาบาลด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาล
2. เพื่อประเมินประสิทธิภาพของแนวปฏิบัติการใช้ห้องปฏิบัติการพยาบาลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการพยาบาลด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาล
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของการใช้แนวปฏิบัติการใช้ห้องปฏิบัติการพยาบาลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการพยาบาลด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาล

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาแนวปฏิบัติการใช้ห้องปฏิบัติการพยาบาลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการพยาบาลด้วยตนเองของ นักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี พระพุทธบาท โดยใช้ทฤษฎีสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructionism)

ของ Seymour Papert⁴ โดยการจัดเตรียมประสบการณ์ ให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ในบริบทตามสภาพจริง เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการสร้างความรู้ โดยประยุกต์ใช้ในแนวปฏิบัติ ปฏิบัติการใช้ห้องปฏิบัติการพยาบาลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการพยาบาลด้วยตนเอง โดยคาดหวังว่าจะนำไปสู่การส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการพยาบาลด้วยตนเองของนักศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติการใช้ห้องปฏิบัติการพยาบาล เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการพยาบาลด้วยตนเอง ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี พระพุทธบาท ชั้นปีที่ 2,3,4 ระหว่างเดือน มิถุนายน -ธันวาคม 2561 ประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา การให้บริการห้องปฏิบัติการและการฝึกทักษะด้วยตนเองของนักศึกษา ขั้นตอนที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาแนวปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 4 การตรวจ สอบคุณภาพของแนวปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 5 การทดลองใช้แนวปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 6 การนำแนวปฏิบัติที่ผ่านการปรับปรุง จากข้อเสนอแนะไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างและการประเมินผลของการใช้แนวปฏิบัติ โดยประเมินประสิทธิภาพและการประเมินความพึงพอใจของการใช้แนวปฏิบัติ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย คือนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปี 2,3,4 จำนวน 278 คน ปีการศึกษา 2561

กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยนี้มีกลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม โดย 3 กลุ่มนี้ไม่เป็นคนเดียวกัน ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาการให้บริการห้องปฏิบัติการ และการฝึกทักษะด้วยตนเอง โดยการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Focus Group) 3 กลุ่มตามชั้นปี คือ ชั้นปีที่ 2,3,4 ชั้นปีละ 10 คน รวม 30 คน ผู้วิจัยเลือกตัวอย่างโดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลากรายชื่อ โดยมีเกณฑ์การคัดเข้า คือ กลุ่มตัวอย่างเต็มใจที่จะเข้ากลุ่มเพื่อให้สัมภาษณ์ เกณฑ์การคัดออก ไม่สามารถเข้าร่วมการสัมภาษณ์ได้ตามวันเวลาที่กำหนด 2) ไม่เต็มใจที่จะเข้าร่วม หากมีกลุ่มตัวอย่างขอยกจากการเข้าร่วม ผู้วิจัยจะจับฉลากรายชื่อทดแทนเพื่อให้ได้จำนวนตามต้องการ

2. การทดลองใช้แนวปฏิบัติฯ โดยการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Focus Group) 3 กลุ่มตามชั้นปี คือ ชั้นปีที่ 2,3,4 ชั้นปีละ 10 คน รวม 30 คน ผู้วิจัยเลือกตัวอย่างโดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลากรายชื่อ โดยมีเกณฑ์การคัดเข้า คือ กลุ่มตัวอย่างเต็มใจที่จะเข้ากลุ่มเพื่อให้สัมภาษณ์ เกณฑ์การคัดออก ไม่สามารถเข้าร่วมการสัมภาษณ์ได้ตามวันเวลาที่กำหนด 2) ไม่เต็มใจที่จะเข้าร่วม หากมีกลุ่มตัวอย่างขอยกจากการเข้าร่วม ผู้วิจัยจะจับฉลากรายชื่อทดแทนเพื่อให้ได้จำนวนตามต้องการ

3. การใช้แนวปฏิบัติที่ผ่านการปรับปรุงแล้ว และประเมินความพึงพอใจและประสิทธิภาพของแนวปฏิบัติฯ ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan⁵ จากประชากร 278 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 165 คน เลือกตัวอย่างโดยการสุ่มแบบง่าย ด้วยการจับฉลากรายชื่อ นักศึกษา ชั้นปีที่ 2,3,4 ชั้นปีละ 55 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเข้า คือ กลุ่มตัวอย่างเต็มใจที่จะเข้าร่วมการวิจัยในขั้นตอนการใช้แนวปฏิบัติ ประเมินความพึงพอใจและประสิทธิภาพของแนวปฏิบัติฯ เกณฑ์การคัดออก ไม่สามารถเข้ากิจกรรมได้ครบทุกขั้นตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบ

คุณภาพ

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือตามขั้นตอนของการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาการให้บริการห้องปฏิบัติการ และการฝึกทักษะด้วยตนเองของนักศึกษา เครื่องมือที่ใช้ เป็นแนวคำถามสำหรับการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาการให้บริการห้องปฏิบัติการพยาบาล และการฝึกทักษะประกอบด้วย 1) แนวคำถามสำหรับการสำรวจปัญหาการให้บริการและการฝึกทักษะการพยาบาลด้วยตนเองของประกอบด้วย สภาพปัญหาของการฝึกทักษะด้วยตนเอง ระบบการให้บริการ ความต้องการการส่งเสริมการเรียนรู้ในการฝึกทักษะการพยาบาล ประกอบ ด้วยคำถามจำนวน 15 ข้อ 2) แนวคำถามปลายเปิดสำหรับการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม ประกอบ ด้วยสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับระบบบริการและการส่งเสริมฝึกทักษะการพยาบาลด้วยตนเอง ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 4 ข้อ การตรวจสอบคุณภาพ ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านทักษะการพยาบาล จำนวน 5 คน ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแนวคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนเก็บข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาแนวปฏิบัติ การใช้ห้องปฏิบัติการพยาบาลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการพยาบาลด้วยตนเองของนักศึกษา หลังจากการสัมภาษณ์แบบกลุ่มในขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้ร่างแนวปฏิบัติจำนวน 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ระบบการจองออนไลน์ 2) ระบบการจัด Zone ทักษะ 3) ระบบการเข้าใช้บริการ 4) ระบบการจัดรุ่นพี่ประจำทักษะ 5) ระบบการให้คำปรึกษาของอาจารย์ 6) ระบบการประเมินผลทักษะ 7) ระบบคู่มือทักษะผ่านออนไลน์ ขั้นตอนการปฏิบัติทักษะการพยาบาลได้

ผ่านการตรวจสอบ ความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านทักษะการพยาบาล จำนวน 5 คน หาค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index, CVI) เท่ากับ 0.92 และนำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลการใช้แนวปฏิบัติ

1. ประเมินประสิทธิภาพของการใช้แนวปฏิบัติ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นมาตรประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ มีเกณฑ์ คือ 1 = มีประสิทธิภาพน้อยที่สุด 2 = มีประสิทธิภาพน้อย 3 = มีประสิทธิภาพปานกลาง 4 = มีประสิทธิภาพมาก 5 = มีประสิทธิภาพมากที่สุด การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านทักษะการพยาบาล จำนวน 5 คน นำมาหาค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity Index: CVI) เท่ากับ 0.82 และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2. แบบประเมินความพึงพอใจของการใช้แนวปฏิบัติ เป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วน มีจำนวน 16 เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีเกณฑ์การประเมินคือ 1 มีความพึงพอใจน้อยที่สุด 2 มีความพึงพอใจน้อย 3 = มีความพึงพอใจปานกลาง 4 = มีความพึงพอใจมาก 5 = มีความพึงพอใจมากที่สุด การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านทักษะการพยาบาล จำนวน 5 คน นำมาหาค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) เท่ากับ 0.82 และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

จริยธรรมการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัย

พยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาท เลขที่จริยธรรม EC 035/60 ลงวันที่ 17 ส.ค.60 ผู้วิจัยทำการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง โดยอธิบายให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการดำเนินการวิจัย ประโยชน์ที่จะได้รับ และการเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลการเรียนของนักศึกษา ผลการศึกษาที่ได้จะนำมาประยุกต์ ใช้ในการพัฒนาระบบการให้บริการเพื่อเป็นแนวปฏิบัติของวิทยาลัยฯ ให้ทุกคนได้ใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ การนำเสนอข้อมูลและผลการศึกษานำมาสรุปเป็นภาพรวม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา การให้บริการห้องปฏิบัติการและการฝึกทักษะด้วยตนเองของนักศึกษาดำเนินการดังนี้ 1) สำรวจปัญหาการให้บริการห้องปฏิบัติการพยาบาลและการปฏิบัติทักษะการพยาบาลด้วยตนเองของนักศึกษา วิเคราะห์ปัญหา ค้นหาสาเหตุ และแนวทางแก้ไข ปัญหา 2) สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง เพื่อค้นหาสาเหตุความต้องการและแนวทางแก้ไขปัญหา 3) กำหนดปัญหา วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย กำหนดผลลัพธ์ของแนวปฏิบัติ เพื่อพัฒนาแก้ไขระบบการให้บริการและการฝึกปฏิบัติทักษะการพยาบาล เพื่อให้ได้ทิศทางที่ชัดเจนในการออกแบบแนวปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาห้องปฏิบัติการพยาบาลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการพยาบาลด้วยตนเองของนักศึกษาเพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎีในการพัฒนาแนวปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาแนวปฏิบัติการใช้ห้องปฏิบัติการพยาบาลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา 1) ผู้วิจัยนำปัญหาข้อเสนอแนะจากการดำเนินงานการให้บริการห้อง ปฏิบัติการและความต้องการการพัฒนาทักษะของนักศึกษา

สถานการณ์ปัญหาที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้จากการการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม โดยรวบรวมข้อสรุปมาสร้างเป็นแนวปฏิบัติ ตามกรอบแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 2) ผู้วิจัยนำร่างแนวปฏิบัติที่พัฒนาขึ้นไปให้นักศึกษาวิพากษ์ เพื่อค้นหาประเด็นที่ยังไม่ชัดเจนของแนวปฏิบัติและนำมาปรับปรุง

ขั้นตอนที่ 4 การตรวจสอบคุณภาพของแนวปฏิบัติ โดย 1) นำร่างแนวปฏิบัติประกอบด้วย 1.1) เว็บไซต์การจองออนไลน์ 1.2) ระบบการจัด Zone ทักษะ แยกตามรายชั้นปี 1.3) ระบบการเข้าใช้บริการ การฝึกทักษะการพยาบาลรายบุคคล 1.4) ระบบการจัดรุ่นพี่ประจำทักษะ วิธีการคัดเลือกวิธีการฝึกซ้อมให้รุ่นพี่ที่มีความถูกต้องด้านหลักการและวิธีการถ่ายทอดทักษะไปสู่รุ่นน้อง 1.5) ระบบการให้คำปรึกษาของอาจารย์ผ่านออนไลน์ โดยแยกภาควิชา 1.6) ระบบการประเมินผลทักษะด้วยตนเอง และรุ่นพี่ประจำทักษะผ่านออนไลน์ 1.7) ระบบคู่มือทักษะผ่านออนไลน์ โดยเนื้อหาเน้นขั้นตอนการปฏิบัติทักษะการพยาบาล

ขั้นตอนที่ 5 การทดลองใช้แนวปฏิบัติโดย 1) นำร่างแนวปฏิบัติไปทดลองใช้กับกลุ่มนักศึกษาจำนวน 30 คน และนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ 2) จัดประชุมผู้รับผิดชอบ ได้แก่อาจารย์และเจ้าหน้าที่ประจำงานห้องปฏิบัติการพยาบาลและนักศึกษาเพื่อประกาศใช้แนวปฏิบัติให้รับทราบการใช้แนวปฏิบัติอย่างเป็นทางการ

ขั้นตอนที่ 6 การนำแนวปฏิบัติที่ผ่านการปรับปรุงไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 165 คน ใช้ระยะเวลา 1 ภาคการศึกษา (15 สัปดาห์) ประเมินประสิทธิภาพของการใช้แนวปฏิบัติ และประเมินความพึงพอใจต่อการใช้แนวปฏิบัติ

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์การแปลผลค่าคะแนน ดังนี้ คะแนนเฉลี่ย

4.51-5.00 มีประสิทธิภาพระดับมากที่สุด/มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 มีประสิทธิภาพระดับมาก/มีความพึงพอใจระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 มีประสิทธิภาพระดับปานกลาง/มีความพึงพอใจระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 มีประสิทธิภาพระดับน้อย คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 มีประสิทธิภาพระดับน้อยที่สุด/มีความพึงพอใจระดับน้อย

ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 93.33 ส่วนมากอายุต่ำกว่า 20 ร้อยละ 73.94

ผลการพัฒนาแนวปฏิบัติการใช้ห้องปฏิบัติการพยาบาลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการพยาบาลด้วยตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาท พบว่าแนวปฏิบัติการใช้ห้องปฏิบัติ การพยาบาลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการพยาบาลด้วยตนเองของนักศึกษา ประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ระบบการจองออนไลน์ มีดังนี้

1) นักศึกษาศึกษารายการทักษะการพยาบาลที่สำคัญในแต่ละรายชั้นปีที่ได้มีการกำหนดไว้ให้มีการฝึกทักษะ 2) เข้าระบบจองการใช้ห้องออนไลน์ ระบุวัน เวลา ทักษะที่ต้องการฝึกทักษะ 3) ตรวจสอบรายชื่อ วัน เวลา และทักษะที่ได้จองไว้ในระบบ

ขั้นตอนที่ 2 ระบบการจัด Zone ทักษะ นักศึกษาศึกษาสถานที่ของ Zone ทักษะที่จัดไว้จำนวน 27 ทักษะแยกตามรายชั้นปี โดยอุปกรณ์ต่างๆ เจ้าหน้าที่และนักศึกษาเวรห้องปฏิบัติการจะเป็นจัดเตรียมให้เรียบร้อย

ขั้นตอนที่ 3 ระบบการเข้าใช้บริการ มีดังนี้

1) นักศึกษาลงชื่อเข้าใช้บริการกับนักศึกษาเวรห้องปฏิบัติการพยาบาล 2) นักศึกษาเข้าฝึกทักษะตามระยะเวลาที่จองไว้ 3) นักศึกษาลงชื่อเมื่อเสร็จสิ้น

การฝึกทักษะครบตามเวลาที่จอง พร้อมทั้งเก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อย

ขั้นตอนที่ 4 ระบบรุ่นพี่ประจำทักษะสอนรุ่นน้อง โดยคัดเลือกจากความสมัครใจของนักศึกษาและพิจารณาคุณสมบัติโดยอาจารย์ประจำทักษะ และอาจารย์ประจำทักษะฝึกซ้อมให้มีความถูกต้องด้านหลักการและวิธีการถ่ายทอดทักษะไปสู่รุ่นน้อง มีดังนี้ 1) นักศึกษาแจ้งความจำนงค์รุ่นพี่ประจำทักษะให้มาสอนผ่านระบบจองออนไลน์โดยระบบจะมีการระบุรายชื่อของรุ่นพี่ของแต่ละทักษะไว้ในปฏิทิน 2) รุ่นพี่ประจำทักษะสอน สาธิตทักษะให้รุ่นน้อง และให้ข้อเสนอแนะ และให้นักศึกษาสาธิตย้อน กลับให้รุ่นพี่ประเมิน

ขั้นตอนที่ 5 ระบบการให้คำปรึกษาของอาจารย์ผ่านออนไลน์นักศึกษาขอรับคำปรึกษาผ่านระบบออนไลน์เมื่อมีความต้องการโดยให้นักศึกษาระบุ ปัญหาและความต้องการระบบจะ Link ผ่าน Mail และอาจารย์จะตอบกลับภายใน 1 ชั่วโมง

ขั้นตอนที่ 6 ระบบการประเมินทักษะผ่านออนไลน์ นักศึกษาประเมินทักษะการพยาบาลที่ได้ฝึกปฏิบัติผ่านออนไลน์ และให้รุ่นพี่ประจำทักษะประเมินทักษะให้นักศึกษาผ่านออนไลน์และอาจารย์ผู้รับผิดชอบ จะตรวจสอบผลคะแนนการประเมินตนเองของนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 7 ระบบคู่มือทักษะผ่านออนไลน์ นักศึกษาอ่านบททวนวิธีการปฏิบัติทักษะพยาบาลจากคู่มือทักษะใน Webpage ก่อนฝึกทักษะ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

ผลการประเมินประสิทธิภาพของแนวปฏิบัติการใช้ห้องปฏิบัติการพยาบาลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพของแนวปฏิบัติฯ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = .437, S.D. = .58) เมื่อจำแนกรายขั้นตอนพบว่า ระบบการจองออนไลน์ และระบบการจัด Zone ทักษะ ประสิทธิภาพของแนวปฏิบัติฯ อยู่ในระดับดีมาก (Mean = 4.56, S.D. = .59) (Mean = 4.59, S.D. = .59) ตามลำดับ อีก 5 ขั้นตอนประสิทธิภาพของแนวปฏิบัติฯ อยู่ในระดับมากทุกขั้นตอน คือ ระบบการเข้าใช้บริการ (Mean = 4.50, S.D. = .57) ระบบการจัดรุ่นพี่ประจำทักษะ (Mean = 4.36, S.D. = .52) ระบบการให้คำปรึกษาของอาจารย์ (Mean = 4.07, S.D. = .63) ระบบการประเมินผลทักษะ (Mean = 4.50, S.D. = .57) ระบบคู่มือทักษะผ่านออนไลน์ (Mean = 4.04, S.D. = .52) ผลการประเมินประสิทธิภาพของแนวปฏิบัติฯ รายชั้นปี พบว่า ทุกชั้นปีคือชั้นปีที่ 2,3 และ 4 ประเมินประสิทธิภาพของแนวปฏิบัติฯ อยู่ในระดับมาก (Mean = 4.34, S.D. = .62) (Mean = 4.35, S.D. = .58) (Mean = 4.37, S.D. = .58) รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินประสิทธิภาพของแนวปฏิบัติการใช้ห้องปฏิบัติการพยาบาลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา (N =165)

ขั้นตอน	ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4		รวม		ระดับประสิทธิภาพ
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	
ระบบการจองออนไลน์	4.53	0.52	4.55	0.64	4.61	0.62	4.56	0.59	มากที่สุด
ระบบการจัด Zone ทักษะ	4.51	0.62	4.57	0.63	4.69	0.53	4.59	0.59	มากที่สุด
ระบบการเข้าใช้บริการ	4.44	0.62	4.53	0.57	4.52	0.52	4.50	0.57	มาก
ระบบการจัดรุ่นพี่ประจำ ทักษะ	4.35	0.51	4.44	0.51	4.28	0.55	4.36	0.52	มาก
ระบบการให้คำปรึกษาของ อาจารย์	4.13	0.72	3.99	0.63	4.09	0.53	4.07	0.63	มาก
ระบบการประเมินผล ทักษะ	4.52	0.68	4.47	0.52	4.52	0.51	4.50	0.57	มาก
ระบบคู่มือทักษะผ่าน ออนไลน์	3.89	0.68	3.92	0.56	4.32	0.61	4.04	0.62	มาก
รวม	4.34	0.62	4.35	0.58	4.43	0.55	4.37	0.58	มาก
	มาก		มาก		มาก				

ผลการประเมินความพึงพอใจ ในการใช้แนวปฏิบัติการใช้ห้องปฏิบัติการพยาบาลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา พบว่าระดับความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 4.40, S.D. = .59) ขั้นตอนที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด มี 4 ขั้นตอน คือ ระบบการจองออนไลน์ (Mean = 4.70, S.D. = .57) ระบบการจัด Zone ทักษะ (Mean = 4.67, S.D. = .58) ระบบการเข้าใช้บริการ (Mean = 4.62, S.D. = .61) ระบบการประเมินผล ทักษะ (Mean = 4.51, S.D. = .60) สำหรับขั้นตอนระบบการจัดระบบรุ่นพี่ประจำทักษะ ระบบการให้

คำปรึกษาของอาจารย์ ระบบคู่มือทักษะผ่านออนไลน์ ผลการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย (Mean = 4.40, S.D. = .57), (Mean = 3.96, S.D. = .61), (Mean = 4.51, S.D. = .60) ตามลำดับ ผลการประเมินความพึงพอใจของแนวปฏิบัติฯ รายงานปีพบว่า ทุกชั้นปีคือชั้นปีที่ 2,3 และ 4 ประเมินความพึงพอใจต่อแนวปฏิบัติฯ อยู่ในระดับมาก (Mean = 4.37, S.D. = .62) (Mean = 4.36, S.D. = .58) (Mean = 4.38, S.D. = .58) รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อการใช้นวัตกรรม (N = 165)

ขั้นตอน	ปีที่ 2		ปีที่ 3		ปีที่ 4		รวม		ระดับความพึงพอใจ
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	
ระบบการจองออนไลน์	4.68	0.66	4.69	0.49	4.73	0.56	4.70	0.57	มากที่สุด
ระบบการจัด Zone ทักษะ	4.71	0.59	4.61	0.53	4.68	0.62	4.67	0.58	มากที่สุด
ระบบการเข้าใช้บริการ	4.41	0.57	4.56	0.71	4.54	0.55	4.62	0.61	มากที่สุด
ระบบการจัดระบบรุ่นพี่ประจำทักษะ	4.51	0.55	4.48	0.54	4.23	0.63	4.40	0.57	มาก
ระบบการให้คำปรึกษาของอาจารย์	3.98	0.62	3.86	0.59	3.96	0.61	3.96	0.61	มากที่สุด
ระบบการประเมินผลทักษะ	4.49	0.71	4.42	0.58	4.38	0.52	4.51	0.60	มาก
ระบบคู่มือทักษะผ่านออนไลน์	3.79	0.63	3.92	0.64	4.12	0.54	3.91	0.60	
รวม	4.37	0.62	4.36	0.58	4.38	0.58	4.40	0.59	มาก
	มาก		มาก		มาก				

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลต่อการใช้นวัตกรรม ห้องปฏิบัติการพยาบาลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการพยาบาลด้วยตนเอง

1. ระบบการให้คำปรึกษาผ่านออนไลน์ ควรมีการจัดระบบให้คำปรึกษาให้สามารถให้คำปรึกษาประจำวันได้เพื่อเกิดความสะดวก และการฝึกทักษะได้อย่างต่อเนื่อง
2. คู่มือทักษะออนไลน์ เนื้อหามาก ขาดสีสันที่น่าสนใจ ควรสรุปให้สั้นๆให้อ่านเข้าใจง่าย หรือจัดทำเป็นวิดีโอ เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้ง่าย
3. ระบบการจัดรุ่นพี่ประจำทักษะ ควรมีการกำหนดวันเวลา ที่มีการสอนทักษะของรุ่นพี่ให้ชัดเจน
4. ระบบการให้บริการ ควรลดขั้นตอนการลงชื่อในคู่มือแต่ให้ตรวจสอบจากการประเมินทักษะการพยาบาลผ่านออนไลน์เพราะสามารถระบุตัว

บุคคลของนักศึกษาในการเข้าใช้ห้องปฏิบัติการพยาบาลเพื่อปฏิบัติทักษะการพยาบาล

การสรุปและอภิปรายผล

1. ลักษณะของนวัตกรรมการใช้ห้องปฏิบัติการพยาบาลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการพยาบาลด้วยตนเองที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมจากงานวิจัยและการสัมภาษณ์แบบกลุ่มถึงสภาพปัญหาการใช้ห้องปฏิบัติการเพื่อฝึกทักษะการพยาบาล และความต้องการส่งเสริมการเรียนรู้และสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาเนื่องจากนวัตกรรมการได้มีการประยุกต์ตามกรอบแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนว Constructivism ที่ผู้เรียนสร้างความรู้จากความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม และมีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เลือกตามความต้องการและ

มุ่งเน้นให้ลงมือปฏิบัติจริง⁶ โดยแนวปฏิบัติฯ ประกอบด้วย 7 ขั้นตอนได้แก่ 1) ระบบการจองออนไลน์ 2) ระบบการจัด Zone ทักชะ 3) ระบบการเข้าใช้บริการ 4) ระบบรุ่นพี่ประจำทักชะสอนรุ่นน้อง 5) ระบบการให้คำปรึกษาของอาจารย์ผ่านออนไลน์ 6) การประเมินทักชะผ่านออนไลน์ 7) ระบบคู่มือทักชะผ่านออนไลน์ การพัฒนาการให้บริการห้องปฏิบัติการพยาบาลจะมีแนวทางการปฏิบัติที่แตกต่างจากการศึกษาผ่านมาโดยการศึกษาวิจัยจะมุ่งเน้นเรื่องของความพึงพอใจของหุ่น การจัดตารางนอกเวลาในการฝึกทักชะการพยาบาล⁷ แต่สิ่งที่สอดคล้องกันคือลักษณะการให้บริการห้องปฏิบัติการพยาบาลที่เหมาะสมของนักศึกษาขึ้นอยู่กับผลการสำรวจความต้องการของผู้ใช้บริการ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้จะมุ่งเน้นพัฒนาการใช้ห้องปฏิบัติการพยาบาลให้ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้นักศึกษามีการวางแผนการพัฒนาตนเอง ติดตามผลการพัฒนาตนเองได้ โดยการวางแผนการฝึกด้วยตนเองและมีส่งเสริมการเรียนรู้จากรุ่นพี่ประจำทักชะ การจัดให้มีความพร้อมของวัสดุและเอกสารสำหรับการฝึกทักชะและการให้คำปรึกษาจากอาจารย์ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาโดยได้มีการพัฒนาเว็บไซต์การให้คำปรึกษาจากอาจารย์ ซึ่งผลการวิจัยพบว่าสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก⁸ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาตนเองด้านทักชะการพยาบาลได้

2. การประเมินประสิทธิภาพของการใช้แนวปฏิบัติฯ ที่พัฒนาขึ้นพบว่าประสิทธิภาพ อยู่ในระดับดี เนื่องจากแนวปฏิบัติที่พัฒนาขึ้นได้ผ่านการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งตรงตามหลักวิชาการสำหรับองค์ประกอบที่มีประสิทธิภาพ มากที่สุด คือระบบการจัด Zone ทักชะ และรองลงมา คือระบบการจองออนไลน์ เนื่องจากเป็นระบบการจัด Zone เป็นการจัดแยกที่มีความชัดเจน มีการจัดเตรียมอุปกรณ์ประจำ Zone ที่ถูกต้อง นักศึกษาสามารถใช้และจัดเก็บอุปกรณ์ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมสำหรับระบบจองออนไลน์นั้น สามารถระบุความ

ต้องการของนักศึกษาได้อย่างชัดเจน โดยระบุ วัน เวลา ทักชะ สามารถตรวจสอบการจอง จำนวนผู้เข้าจองในแต่ละช่วงเวลา ทักชะที่เคยฝึกปฏิบัติรายบุคคล โดยระบบการจองทำงานไม่มีคลาดเคลื่อน สำหรับองค์ประกอบ ที่มีการประเมินต่ำที่สุด คือ ระบบคู่มือทักชะผ่านออนไลน์ เป็นคู่มือที่บอกขั้นตอนการปฏิบัติซึ่งเป็นภาพนิ่ง ทำให้นักศึกษาไม่เห็นต้นแบบที่ชัดเจนต้องใช้เวลาในการอ่านทบทวนก่อนจึงจะฝึกทักชะได้ ซึ่งสิ่งที่ต้องการของนักศึกษาคือวิดีโอทักชะที่สามารถดูไปด้วยทำไปด้วยได้

3. การประเมินความพึงพอใจของการใช้แนวปฏิบัติฯ ที่พัฒนาขึ้นพบว่าความพึงพอใจอยู่ในระดับดีเนื่องจากแนวปฏิบัติฯ ที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา โดยในแต่ละขั้นตอนที่พัฒนาขึ้นได้มีการพิจารณาจากปัญหาและอุปสรรคของการฝึกทักชะการพยาบาลในห้องปฏิบัติ ขั้นตอนที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ระบบการจองออนไลน์ และรองลงมาคือระบบการจัด Zone ทักชะ เนื่องจากมีความสะดวก สามารถตรวจสอบการจองระบุเวลาในการเข้าใช้ และระบุทักชะสำหรับฝึกผ่านออนไลน์ได้ การพัฒนาระบบการจองออนไลน์ที่มีความสะดวกและตรวจสอบการจองได้ด้วยตนเอง ทำให้สร้างแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ สอดคล้องกับการศึกษารูปแบบการพัฒนาระบบการจองห้องบริการด้วยระบบออนไลน์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ที่พัฒนาระบบการจองห้องบริการด้วยระบบออนไลน์ ผลการวิจัยพบว่าผู้ใช้บริการเกิดความพึงพอใจ และเข้าถึงการใช้บริการได้เพิ่มมากขึ้น⁹ สำหรับการจัด Zone ทักชะการพยาบาลเป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียน

ส่วนความพึงพอใจที่ต่ำที่สุดคือ ระบบคู่มือทักชะผ่านออนไลน์ เนื่องจากความต้องการของนักศึกษาอยากให้ เป็นวิดีโอทักชะการพยาบาลมากกว่าเป็นคู่มือซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจในมากกว่า นอกจากนี้การประเมินทักชะผ่านออนไลน์เป็นกิจกรรมที่ทำเพื่อประเมินผลนำไปสู่การแก้ไข

ปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้กระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด สามารถมองเห็นการพัฒนาตนเองได้

จากผลการวิจัยดังกล่าวจึงสรุปได้ว่าการพัฒนาแนวปฏิบัติการใช้ห้องปฏิบัติการพยาบาลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการพยาบาลด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีพระพุทธบาท มีประสิทธิผลในการเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติทักษะการพยาบาล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรนำแนวปฏิบัติการใช้ห้องปฏิบัติการพยาบาลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองในนักศึกษาทุกชั้นปี เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเพิ่มความมั่นใจเมื่อในการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติ

2. ควรมีการสนับสนุนและกำหนดนโยบายให้นักศึกษาปฏิบัติตามแนวปฏิบัติ มีการกำกับติดตามนักศึกษาเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง เพื่อประเมินผลการพัฒนาตนเองของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อทบทวนการใช้แนวปฏิบัติเป็นระยะ ทั้งนี้เพื่อจะได้มีการปรับปรุง และพัฒนาแนวปฏิบัติให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

2. ควรมีการศึกษาวิจัยประสิทธิผลของการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติ เช่น สมรรถนะด้านทักษะการพยาบาลของนักศึกษาหลังใช้แนวปฏิบัติฯ

กิตติกรรมประะ

ผู้วิจัยขอขอบคุณวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาท ที่ได้สนับสนุนทุนในการทำวิจัยครั้งนี้

REFERENCES

1. Thailand Nursing and Midwifery Council. Competency of Nurses and Midwives. Bangkok: Siriyodkarnpim; 2010. (in Thai)
2. Skager, R. Curriculum Evaluation for Lifelong Education. Toronto : Pergamon Press; (1977).
3. Pasuk, P. et al. A study of Factors Affects the Self-Directed learning of Full Time Students of Rachapat Suandusit University. Journal of Educational Measurement Mahasarakham University. (2012); 17(1). 151-153. (in Thai)
4. Brent G. Wilson. Constructivist Learning Environments: Case Studies in Instructional Design. United States of America. (1996).
5. Krejcie, R.V., & D.W..Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement. 1970, 30(3). 607-610.
6. Kaemane, T. Art of Teaching. Bangkok: Chulalongkorn University Press; 2011.
7. Klinchad, R. et al. The Development of Nursing Laboratory Room on Self- Directed Learning of Nursing Student in Pra-pokklao Nursing College. Journal of Phrapokklao Nursing College. (2018).; 30(1). 190-199. (in Thai)
8. Rattanasat, P. et al. The Development of Helping System and Counseling to Student SWU Journal. (2016); 17(1). 47-58. (in Thai)
9. Keawka, S. et al. Development of Online Reservation for Library Rooms Services in the Library, Sakon Nakhorn Rajabhat University. PULINET Journal. (2017); 4(2).71-82. (in Thai)

